

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 195/2017-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s namietaným porušením čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso 12/2015 z 24. augusta 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s namietaným porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžso 12/2015 z 24. augusta 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v správnom konaní na Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) domáhala vydania platobného výmeru na poplatok z omeškania s úhradou poistného na zdravotné poistenie podľa § 23 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o zdravotnom poistení“) a úroku z omeškania so zaplatením predmetnej pohľadávky podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), a to z titulu postúpenia pohľadávky úpadcu – zdravotnej poisťovne (Perspektíva družstevná zdravotná poisťovňa, pozn.) v rámci konkurzného konania.

Úrad svojím rozhodnutím č. DK 301/00003/2012/R z 18. decembra 2012 (neskôr) napadnutým správnu žalobou ako správny orgán druhého stupňa zmenil rozkladom napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa tak, že správne konanie vo veci nároku sťažovateľky na zaplatenie poplatku z omeškania podľa zákona o zdravotnom poistení zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) s odôvodnením, že sťažovateľka nie je oprávnená osoba na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru, a v časti uplatneného nároku na úrok z omeškania podľa Občianskeho zákonníka konanie zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku z dôvodu, že úrad nie je príslušný na konanie a vec nemôže postúpiť inému orgánu. Proti označenému rozhodnutiu úradu podala sťažovateľka správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 1 S 44/2013 z 15. januára 2015 tak, že ju ako nedôvodnú

zamietol a stotožnil sa s právnym názorom správnych orgánov, že zákonná úprava neumožňuje postupníkovi, ktorý nie je zdravotnou poisťovňou, domáhať sa na úrade vydania platobného výmeru na poplatok z omeškania podľa zákona o zdravotnom poistení. Sťažovateľka, súc nespokojná s označeným rozhodnutím krajského súdu, podala voči nemu odvolanie, v ktorom zopakovala v podstatnom argumentáciu obsiahnutú vo svojej žalobe. O odvolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, keďže nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych názorov krajského súdu, a odôvodnenie v niektorých bodoch doplnil.

Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku namieta nesprávne právne posúdenie veci a v jeho dôsledku aj odmietnutie spravodlivosti. Sťažovateľka argumentuje najmä takto:

«Tak ako uvádza Najvyšší súd Slovenskej republiky priamo v odôvodnení... súbor pohľadávok DZP sa uzatvorením Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 dostal postúpením mimo majetkovú sféru DZP ako poisťovne a dostal sa do majetkovej sféry Sťažovateľa. Uvedený stav môže Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako sám v Rozhodnutí NS SR uvádza iba akceptovať (z toho vyplýva, že tento stav musia akceptovať aj súdy nižšieho stupňa a orgány verejnej správy, ktorých rozhodovacia činnosť podlieha súdnemu prieskumu).

... Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí R53/2015 v právnej vete uvádza: „Správca konkurznej podstaty úpadcu, ktorým je zdravotná poisťovňa, nemôže byť účastníkom správneho konania o návrhu na vydanie platobného výmeru vo veciach pohľadávok na poistnom, lebo ide o majetok štátu, a nie o majetok úpadcu.“ Ak sa pozrieme hlbšie do odôvodnenia rozhodnutia R53/2015 zistíme, že súd sa v rozhodnutí zaoberal právnou otázkou „v akej majetkovej sfére sa nachádzajú pohľadávky plynúce z verejného zdravotného poistenia, ak na poisťovňu bol vyhlásený konkurz, tzn. je v postavení úpadcu.“

... Najvyšší súd Slovenskej republiky teda dospel v rozhodnutí R53/2015 k právnemu záveru, že pohľadávky z verejného zdravotného poistenia nepatria do majetkovej sféry zdravotnej poisťovne, ale zdravotná poisťovňa je iba ich správcou, a preto tieto pohľadávky nemožno zahrnúť do konkurznej podstaty. Z uvedeného vyplýva v Zbierke

stanovísk NS a súdov zverejnená právna veta: „Správca konkurznej podstaty úpadcu, ktorým je zdravotná poisťovňa, nemôže byť účastníkom správneho konania o návrhu na vydanie platobného výmeru vo veciach pohľadávok na poistnom, lebo ide o majetok štátu, a nie o majetok úpadcu.“ To znamená, že správca konkurznej podstaty nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z dôvodu, že pohľadávky z verejného zdravotného poistenia nie sú v majetkovej sfére zdravotnej poisťovne. Uvedenú premisu je možné prijať, avšak v prípade Sťažovateľa nie je sporné, či patria predmetné pohľadávky (z verejného zdravotného poistenia) do jeho majetkovej sféry (vychádzajúc z Rozhodnutia NS SR Najvyšší súd Slovenskej republiky akceptuje prevod pohľadávok do majetkovej sféry Sťažovateľa). Ako uvádza aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v Rozhodnutí NS SR zmenou vlastníka pohľadávky, tieto nezmenia svoj charakter (obsah), t. j. právo aktívnej legitimácie je subsumované priamo v obsahu pohľadávky a toto právo nadobudne ten do koho majetkovej sféry sa pohľadávky dostanú.

... rozhodnutie R53/2015 judikuje, že aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou je ten subjekt, v ktorého majetkovej sfére sa pohľadávky vyplývajúce z verejného zdravotného poistenia nachádzajú, t. i. v danom prípade sťažovateľ.»

Sťažovateľka ďalej na podporu svojej argumentácie poukazuje na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 268/2011-38 z 23. novembra 2011, z ktorého vyplýva, že «... pohľadávky na poistnom zásadne možno postúpiť, a to aj tretej osobe. A ak tak možno urobiť pred konkurzom, hoci so súhlasom príslušných orgánov, potom krajský súd mal náležite vysvetliť so zreteľom na citované ustanovenie, prečo to nemožno urobiť v rámci speňažovania konkurznej podstaty v zákonom predpokladanom procese uskutočnenom konkurzným súdom, a mal také odôvodnenie podložiť aj citovaním príslušných právnych noriem, ktorých interpretácia a aplikácia ho viedla k takému úsudku... Ústavný súd tiež zohľadnil sťažovateľom predložený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 52/2009 z 21. 06. 2011, v ktorom najvyšší súd v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej 07. 07. 2005 otázku platnosti uvedenej zmluvy posúdil opačným spôsobom ako krajský súd v napadnutom rozhodnutí, keď konštatoval, že „osoby, ktoré takto nadobúdajú

právo v konkurznom konaní, musia mať istotu, že ich dobromyseľne nadobudnuté právo bude chránené a nebude dotknuté ani prípadnými chybami konkurzného konania. Uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu vylučujú možnosť, aby sa predmetná zmluva považovala za neplatnú z materiálnych dôvodov (z dôvodu neprípustnosti jej obsahu).“».

Sťažovateľka poukazuje aj uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. Konf 38/2009-12 zo 14. septembra 2009, podľa ktorého „... *Postoupení pohledávky takovýto charakter sporu nezměnilo: proto i k návrhu postupníka (a nikoli již osoby vykonávající telekomunikační činnost) bude rozhodovat Český telekomunikační úřad. Charakter sporu vymezený v § 129 zákona o elektronických komunikacích je tedy určen v době vzniku závazku, a změna v osobě věřitele cesí jej nemění.*“.

Sťažovateľka namieta aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a jeho arbitrárnosť z dôvodu, že neposkytuje odpoveď na kľúčovú otázku, že spolu s pohľadávkami boli na sťažovateľku postúpené aj práva s ňou spojené, konkrétne právo na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru úradom, ktorého nositeľom je vlastník pohľadávky.

Na základe tejto argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, tento rozsudok zrušil, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal jej úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž okrem iného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd považuje pred posúdením sťažnostnej argumentácie sťažovateľky za žiaduce poukázať aj na skutočnosť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95,

II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z ústavného postavenia ústavného súdu (čl. 124 ústavy) vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Argumentácia obsiahnutá v sťažnosti v podstatnom vecne zodpovedá obsahu odvolacích námietok sťažovateľky. Namieta najmä nesprávnosť právneho posúdenia veci najvyšším súdom a nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu ku kľúčovému argumentu pre posúdenie procesnej legitímácie sťažovateľky, t. j. že k prevedeniu pohľadávky v jej prípade došlo spolu so všetkými právami k nej prináležiacimi vrátane možnosti jej uplatnenia na úrade.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého rozsudku, v ktorej najvyšší súd predovšetkým uvádza:

„Na tomto mieste musí Najvyšší súd... zdôrazniť, že úpadca patril do skupiny rezortných zdravotných poisťovní, t.j. subjektov, ktoré v rozsahu § 4 v tom čase účinného zák. č. 273/1994 Z. z. vykonávajú s oprávnením podľa § 29 ako aj § 37 písm. a) zák. č. 273/1994 Z. z. zdravotné poistenie poskytované na základe zdravotného poistenia.

Hoci hospodárenie a financovanie poisťovne, t.j. aj nakladanie s majetkom poisťovne, zákonodarca jednoznačne upravil iba u všeobecnej poisťovne prostredníctvom Siedmej časti zák. č. 273/1994 Z. z. (t.j. § 47 až § 54), a preto sa javí, že zákonodarca o úpravu obdobnej otázky u rezortných poisťovní nemal záujem, tak tento záver spochybňuje prechodné ustanovenie upravené v § 75 ods. 1 zák. č. 273/1994 Z. z., ktoré subsidiárnym spôsobom uvedené ustanovenia Siedmej časti vzťahuje aj na oblasť hospodárenia a financovania rezortných poisťovní (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso/4/2015).

Preto sa aj na rezortné poisťovne, t.j. aj na PERSPEKTÍVU DZP vzťahuje ustanovenie o zriadení základného fondu a nakladaní s jeho prostriedkami v zmysle všetkých odsekov § 50 v spojení s § 48 a § 49 ods. 1 zák. č. 273/1994 Z. z. Práve uvedený základný fond sa vytváral v zmysle § 50 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 273/1994 Z. z. z vybraného poistného a prirážok k nemu, ktorých postúpenie Zmluvou o postúpení je tiež predmetom prejednávanej veci, a je nepochybné, že aj keď nebolo toto poistné včas vybrané z dôvodov na strane platiteľa poistného, tak spolu s prirážkami bolo nutné ich pripisovať na uvedený základný fond.

Ani v procese konkurzu majetok PERSPEKTÍVY DZP ako úpadcu, t.j. jeho jednotlivé fondy a k nim priradené pohľadávky, nestratili svoj verejnoprávny charakter, ktorý bol vymedzený § 48 ods. 4 v spojení s § 50 ods. 2 zák. č. 273/1994 Z. z.

Pokiaľ správca konkurznej podstaty na základe § 27 ods. 1 a 2 zák. č. 328/1991 Zb. v spojení s opatrením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.06.2005 sp. zn. 7K 70/01, ktorým konkurzný súd vyslovil súhlas s tým, aby správca konkurznej podstaty predal súbor pohľadávok úpadcu, t.j. PERSPEKTÍVA DZP postupníkovi, postúpil súbor verejnoprávnych pohľadávok, Najvyšší súd môže len konštatovať, že môže iba akceptovať rozhodnutie konkurzného súdu v zmysle § 135 O. s. p., ktorým konkurzný súd umožnil na rozdiel od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu (najmä nižšie citovaný rozsudok sp. zn. 7Sžso/20/2012) obidvom zmluvným stranám naplniť slobodu konať v rozsahu vymedzenom v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky s účinkami, ktoré súkromné právo s postúpením pohľadávok spája, t.j. s dobrovoľným plnením dlžníka žalobcovi ako postupníkovi.

Avšak ďalší postup žalobcu, spočívajúci v podaní návrhu na vydanie platobného výmeru a žiadosťou byť účastníkom takéhoto správneho konania, už je v rozpore s uvedeným charakterom postúpených pohľadávok, ktoré ani súkromnoprávnym postúpením na obchodnú spoločnosť nestratili svoj hore uvedený verejnoprávny charakter. Zákonodarca vyslovene prostredníctvom ustanovenia § 18 ods. 1 písm. a) bod 3 zák. č. 581/2004 Z.z. aktívne legitimoval na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru iba zdravotnú poisťovňu, t.j. subjekt jednoznačne opísaný v § 2 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z.

Obdobný záver judikoval iný senát Najvyššieho súdu v rozsudku sp. zn. 7Sžso/20/2012 z 24. apríla 2012. “

Z rozhodnutia v uvedenej obdobnej veci sp. zn. 7 Sžso 20/2012 je v odôvodnení napadnutého rozsudku odcitovaná jeho nasledovná časť, ktorá je relevantná pre vec sťažovateľky:

«Z ustanovení zákona o správe majetku štátu v spojení so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy vyplýva, že verejné prostriedky sú peňažnými prostriedkami štátu. A preto, ak vykonávanie verejného zdravotného poistenia je činnosť vo verejnom záujme, pri ktorej sa hospodári s verejnými prostriedkami (§ 2 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení), tieto prostriedky sú majetkom štátu, len ich správa bola zákonom zverená inému subjektu zdravotnej poisťovni.

Zdravotná poisťovňa je z tohto dôvodu povinne klientom Štátnej pokladnice podľa § 2a ods. 1 písm. e) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Štátnej pokladnici“), platitelia poistného zo zákona uhrádzajú preddavky na poistné na účet zdravotnej poisťovne vedený v štátnej pokladnici (§ 16 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení). Z dôvodu, že ide o verejné prostriedky, bola im priznaná zákonná ochrana pred exekúciou odpísaním z účtu (§ 12 ods. 7 zákona o Štátnej pokladnici).

Na skutočnosti, že poistné, resp. pohľadávka na poistnom je majetkom štátu, nič nemení úprava, podľa ktorej v prípade kladného výsledku hospodárenia, za splnenia zákonom stanovených podmienok, môže byť časť týchto prostriedkov pretransformovaná do vlastníctva zdravotnej poisťovne v podobe zisku.

Prostriedky z poistného na verejné zdravotné poistenia sú verejné prostriedky v majetku štátu, a preto nemôžu patriť do konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne, ako úpadcu. Z toho potom vyplýva, že správca konkurznej podstaty nemá procesnú legitimáciu v zmysle §47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii iniciovať konanie týkajúce sa poistného, a teda aj vymáhať pohľadávky na poistnom, lebo nejde o majetok patriaci do konkurznej podstaty ako majetok úpadcu.

... úrad vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením tým, že vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedených preddavkov na poistné alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu.»

Vo vzťahu k sťažostnej argumentácii sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ poukazuje na nadobudnutie pohľadávky postúpením v rámci konkurzného konania, je nutné prisvedčiť vyčerpávajúcej a presvedčivej argumentácii najvyššieho súdu, že verejnoprávna pohľadávka vzniknutá z oneskorene uhradeného alebo neuhradeného poistného na zdravotné poistenie (poplatok z omeškania podľa zákona o zdravotnom poistení) nie je spôsobilá byť súčasťou konkurznej podstaty úpadcu, keďže podľa § 23 ods. 7 v tom čase platného a účinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov bola príjmom štátneho rozpočtu. Ak teda nadobudla sťažovateľka postúpením schváleným konkurzným súdom pohľadávku už autoritatívne priznanú platobným výmerom úradu, ide o vymáhateľný nárok.

V rozsahu, ktorý však platobným výmerom úradu v prospech úpadcu nebol právoplatne priznaný pred jej postúpením, nemožno hovoriť o vymáhateľnom nároku, pretože tento nie je krytý žiadnym exekučným titulom – individuálnym správnym aktom autoritatívne určujúcim rozsah verejnoprávnej pohľadávky.

Sťažovateľka v postavení súkromnej i obchodnej spoločnosti mohla a mala vedieť, že jej právne postavenie nezodpovedá legálnej definícii zdravotnej poisťovne, a preto nebude oprávneným subjektom na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru úradom. Ak sa sťažovateľka za týchto okolností slobodne rozhodla pre nadobudnutie takejto pohľadávky, ktoré sa javí ako špekulatívne, ide o súčasť podnikateľského rizika, ktoré v súvislosti so svojou obchodnou činnosťou musí znášať.

Navyše pohľadávka na zaplatenie úrokov z omeškania, ktorú si sťažovateľka uplatňovala podľa občianskeho práva, vo vzťahu medzi ňou a fyzickou osobou (platiteľom poisťného) nemohla vzniknúť ako odvodený právny vzťah (následok) vyplývajúci z nesplnenia verejnoprávnej povinnosti vo vzťahu k zdravotnej poisťovni ako oprávnenej na výkon verejného zdravotného poistenia. Uvedené má racionálny základ v tom, že len právna norma verejnoprávnej povahy môže ustanoviť, aké právne následky bude znášať povinný (platiteľ poisťného), ktorý si nesplnil verejnoprávnu zákonnú povinnosť. Inými slovami, teória práva nepripúšťa možnosť vzniku akcesorického zodpovednostného vzťahu súkromnoprávnej povahy za omeškание s plnením povinností, ktoré tvoria obsah verejnoprávneho vzťahu medzi inými subjektmi (v posudzovanom prípade diskutabilná zmena veriteľa).

Vzhľadom na to, že predmetná obchodná transakcia je v príkrom rozpore s verejnoprávnyim účelom zákona o zdravotnom poistení (úhrada povinností platiteľov poisťného na účely využitia takto získaných finančných prostriedkov na úhradu poskytovania zdravotnej starostlivosti), nemôže podľa názoru ústavného súdu požívať súdnu ochranu, ktorej sa sťažovateľka domáha.

Vo vzťahu k tej časti argumentácie sťažovateľky, v rámci ktorej poukazuje na uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 14. septembra 2009, ústavný súd konštatuje, že právne názory v ňom vyslovené nie sú aplikovateľné na jej prípad. Z označeného uznesenia totiž vyplýva, že postúpenie pohľadávky (súkromnoprávnej) osoby vykonávajúcej telekomunikačnú činnosť na (inú súkromnoprávnu) osobu, ktorá takú činnosť nevykonáva, nemení nič na tom, že

Český telekomunikačný úrad bude aj po postúpení pohľadávky oprávnený rozhodovať o spore. V tejto súvislosti nemožno spúšťať zo zreteľa, že telekomunikačný úrad v rámci svojich kompetencií vykonáva dohľad nad obchodnou činnosťou subjektov súkromného práva (horizontálne právne vzťahy). Právna situácia sťažovateľky ale nie je porovnateľná s postavením telekomunikačného úradu v dôsledku „vrchnostenského“ postavenia zdravotnej poisťovne (verejnoprávna inštitúcia s vertikálnym právnym vzťahom k platiteľovi poistného, pozn.), ktorá jediná má zákonné oprávnenie požadovať vydanie platobného výmeru úradom (kompetenciu rozhodovať o právach a povinnostiach platiteľov poistného mala pôvodne zdravotná poisťovňa sama, pozn.).

Rovnako nie sú na vec sťažovateľky aplikovateľné ani právne názory vyslovené v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 268/2011 z 23. novembra 2011, keďže v tomto prípade bolo predmetom sťažnosťou napadnutého konania zaplatenie sumy z titulu postúpenej pohľadávky, pričom prejudiciálne sa tu riešila otázka určenia neplatnosti zmluvy o postúpení verejnoprávnej pohľadávky. Na rozdiel od toho vo veci sťažovateľky ide o konanie v rámci správneho súdnictva, ktoré je ovládané špecifikami zohľadňujúcimi predmet prieskumu správnym súdom, ktorým je zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, pričom kľúčovou otázkou bolo posúdenie oprávnenia sťažovateľky ako subjektu súkromného práva navrhnúť vydanie platobného výmeru úradu, teda oprávnenia, ktoré patrí taxatívne vymedzenému okruhu procesne legitimovaných subjektov, ku ktorým sťažovateľka nepatrí.

Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd zastáva názor, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený. Naopak, právne závery najvyššieho súdu ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné, a preto nemá dôvod do napadnutého rozsudku zasahovať. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) je aj právny názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne len tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno uvažovať ani o porušení základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy či o porušení zásady rovnosti podľa čl. 12 ods. 1 ústavy, keďže ich porušenie sťažovateľka namieta v priamej príčinnej súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2017